

Gastroenteroloji'de Sağlık Hizmeti Kaynaklı Zararlar

Mehmet YILDIZ¹

N. Özlem SAYGILI YÖNEM²

Giriş

Son yıllarda hatalı tıbbi uygulamalar nedeniyle doktorlara yönelik yapılan suçlamalar ve bu alanda açılan davalarda artış yaşanmaktadır. Bu durum doktorların yasal açıdan kendilerini risk altında hissetmelerine ve buna karşı defansif tıp dediğimiz savunma amaçlı tıbbi uygulamalara yönlendirmektedir. Gastroenterologların da yaptıkları işlemlerin doğası gereği (girişimsel uygulamalar) kendilerini yasal olarak baskı altında hissetmeleri doğaldır. Ancak literatürde gastroenteroloji alanında hatalı uygulamalara yönelik çok az yayın/bilgi vardır. Biz de bu yazıyı hazırlarken literatürde var olan az sayıdaki yayınları gözden geçirerek, gastroenteroloji alanında doktorların maruz kaldığı hukuki suçlamaları belirleyip gastroenteroloji doktorlarının bu alanda farkındalığını artırmayı amaçladık.

ABD'de doktorların birçoğunun bağlı olduğu PIAA (Amerika Doktor Sigortacıları Birliği) sistemi kayıtlarından 01 Ocak 1985 ile 31 Aralık 2005 tarihleri arasındaki 20 yıllık geriye dönük incelemede doktorlara yönelik yapılan suçlamaların genel olarak;

- (i) Uygunsuz performansla ilgili prosedürler,
- (ii) Tanıdaki hatalar,
- (iii) Hastaların izlemi/takibi ile ilgili ihmaller ve
- (iv) İlaç hataları ile ilgili olduğu görüldü (1)

Yine Japonya'da da batıdaki gelişmelere paralel olarak tıbbi uygulamalara yönelik açılan dava sayısında artış yaşanmaktadır.(2,3) 1985-2005 yılları arasında gastrointestinal uygulamalarla ilgi açılan davaların incelenmesinde ortaya atılan ihmal iddiaları şu altı başlık altında toplandı;

- (i) Endoskopik işlem sırasında performans hatası,

¹ Uzm. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji BD., drmehmetyildiz@yahoo.com

² Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji BD., ozlemyonem@gmail.com

Tablo 1.

Gastroenterolog Açısından Hizmet Kaynaklı Zarardan Korunma Önlemleri	
Girişimsel İşlemden Önce	Girişimsel İşlemden Sonra
1-İşlem Öncesi Dikkatli Bir Değerlendirme; a)Endikasyon/Kontrendikasyon b)Antibiyotik Profilaksisi c)İlaç Yönetimi (antidiyabetik, antiagregan,,antikoagülen) d)Ek Hastalık Değerlendirmesi e)Sedasyon Değerlendirmesi 2-Aydınlatılmış Onam Formu Alınması	1-Biyopsi materyalinin ekip çalışması ile patolojiye doğru şekilde ulaştırılması 2-Komplikasyon açısından takip, Alarm bulgularına dikkat edilmesi (perforasyon, kanama, ilaç reaksiyonu, aspirasyon...) 3-Komplikasyon gelişirse hasta/yakını ile şeffaf bir şekilde konuşulması 4-Yapılan işlemlerin kaydının düzgün tutulması

Kaynaklar

- Conklin LS, Bernstein C, Bartholomew L, Hemker ML. Medical Malpractice in Gastroenterology. *Clinical Gastroenterology And Hepatology* 2008;6:677-681
- Kern KA. Medical malpractice involving colon and rectal disease: a 20-year review of United States civil court litigation. *Dis Colon Rectum* 1993; 36: 531-539
- Hiyama T, Hiyama E, Yoshihara M, Tanaka S. Learning from litigation cases. Risk-management in gastroenterological practice. Tokyo: Nihon Medical Center, 2005
- Hiyama T, Tanaka S, Yoshihara M, Fukuhara T, Mukai S, Chayama K. Medical malpractice litigation related to gastrointestinal endoscopy in Japan: A two-decade review of civil court cases *World J Gastroenterol* 2006 November 14; 12(42): 6857-6860
- Nagpal N. Legal hurdles for gastroenterologists in India. *Indian J Gastroenterol* (May-June 2017) 36(3):174-178
- Gerstenberger PD. Risk management for the endoscopy center. *Gastrointest Endosc Clin N Am* 2002; 12: 367-384
- C. Andrew Kistler, MD, PharmD. Legal Considerations in Gastroenterology: Key Concerns. *GastroenterologyAdvisor* December 7, 2020
- Sasao S, Hiyama T, Tanaka S, Mukai S, Yoshihara M and Chayama K, Medical Malpractice Litigation in Gastroenterological Practice in Japan: A 22-Yr Review of Civil Court Cases. *American Journal of Gastroenterology* 2006.00834.
- S. Patel K, Kothari P, Gantz O, Prabhu A, Ayyaswami V, Kono J, and Ahlawat S. Current Trends and Predictors of Case Outcomes for Malpractice in Colonoscopy in the United States. *J Clin Gastroenterol* 2020 Volume 0 Number 0
- Hernandez L.V, Klyve D, Regenbogen S.E. Malpractice claims for endoscopy. *World J Gastrointest Endosc* 2013 April 16; 5(4): 169-173
- http://www.tgd.org.tr/onam_formlari
- Powell SK . When things go wrong: responding to adverse events: a consensus statement of the Harvard hospitals . *Lippincotts Case Manag* 2006 ; 11 : 193 – 4
- Disclosing harm from healthcare delivery: Open and honest communication with patients, Sept 2015, (Retrieved from <https://www.cmpa-acpm.ca/-/disclosing-harm-from-healthcare-delivery-open-and-honest-communication-with-patients>)
- Hofer TP , Kerr EA , Hayward RA . What is an error? *Effect Clin Pract* 2000 ; 3 : 261269
- Cotton PB , Eisen GM , Aabakken L et al. A lexicon for endoscopic adverse events: report of an ASGE workshop . *Gastrointest Endosc* 2010 ; 71 : 446 – 54
- ASGE Standards of Practice Committee . Adverse events of upper GI endoscopy . *Gastrointest Endosc* 2012 ; 76 : 707 – 18
- Gawande AA , Thomas EJ , Zinner MJ et al. The incidence and nature of surgical adverse events in Colorado and Utah in 1992 . *Surgery* 1999 ; 216 : 66 – 75
- <https://tuk.saglik.gov.tr/Eklenti/13175/0/karar407p-df.pdf>
- Lauren D. Feld, MD1 , David T. Rubin, MD1 and Andrew D. Feld, MD, JD2 *Am J Gastroenterol* (2018) 113:1577-1579.
- ASGE Guideline, Antibiotic prophylaxis for GI endoscopy Volume 81, No. 1 : 2015
- Terdiman JP, Gruss CB, Heidelbaugh JJ. et al. AGA Institute Clinical Practice and Quality Management Committee. American Gastroenterologic Association Institute Guideline on the use of thiopurines, methotrexate, and anti-TNF-α biologic drugs for the induction and maintenance of remission in inflammatory Crohn's disease. *Gastroenterology*. 2013;145:1459-63.
- Moses RE, Feld AD. Legal risks of clinical practice guidelines. *Am J Gastroenterol*. 2008;103:7-11.
- Karim Z, Alkhowaiter SS, Bressler B, et al. Informed consent and its documentation: implications for medical malpractice liability. *BC Med J*. 2013;55:376-9.
- Suresh Chandra Mytle & Anr vs. United India Insurance Co Ltd & Ors. NCDRC 04-07-2016.